

**ABSOLVENTSKÁ PRÁCE
ZAKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92
9. ROČNÍK**

PŘÍBĚH MOJÍ PRABABIČKY

Jiří Ocásek

ŠKOLNÍ ROK 2019/2020

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval samostatně a všechny použité zdroje řádně uvedl.

V Nyklovicích dne 31. dubna 2020

1 Obsah

1 Obsah.....	1
2 Úvod.....	2
3 Moje prababička – Žofie Halásková.....	3
3.1 Mládí Prababičky.....	4
3.2 Život v Nyklovicích.....	4
4 Život vykonavatele atentátu Jana Kubiše - jméno jednoho z našich největších hrdinů protinacistického odboje.....	5
4.1 Voják, který plnil rozkaz.....	5
5 Nacistická odplata.....	6
5.1 Návrat domů	7
5.2 Další osud prababičky.....	8
6 Závěr.....	10
7 Přehled použitých zdrojů.....	10

2 Úvod

*Zapomeň křivdy,
jenž Ti lidi činí,
však nezapomeň
jejich dobrodiní!*

*Jeť láska hlavní ozdobou žití
bez lásky nemůže blaho kvést!
králem jest, kdo ji v srdci cítí
kdo nezná ji pak ztracen jest.*

Tou to poezii, kterou jsem opsal bez korekce z deníku mé prababičky, bych chtěl začít mou bakalářskou práci. Přišlo mi zajímavé se jejím životním příběhem věnovat, protože část jejího osudu bylo úzce spjato s nacistickou odplatou po provedení atentátu na říšského protektora Heydricha. Byla příbuzná vykonavatele atentátu Jana Kubiše.

Vše, mám vepsáno z vyprávění mých rodičů, příbuzných a pamětníků, protože moje prababička zemřela 12-ct let před mým narozením.

Deníček prababičky

3 Moje prababička – Žofie Halásková

Moje prababička, Žofie se narodila 7.května 1912 v Dědkově č. 20, nedaleko městyse Měřína, v té době okres Velké Meziříčí. Její rodné příjmení bylo Halásková. Otec František Halásek byl povoláním domkář v Dědkově. Její matka Marie měla rodné příjmení Kubišová, byla vzdálená příbuzná Jana Kubiše.

Prababička s dcerou Marií

REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ
 NÁRODNÍ VÝBOR V Měříni
 OKRES Velké Meziříčí

RODNÝ LIST

V RODNÉ MATRICE FARNÍHO ÚRADU CÍRKVE Jan. Kottl.
 V Měříni

VE SVAZKU 1. ROC. 1912 NA STRANĚ 23. POD ČÍS. RADOVÝM 1.
 JEST ZAPSÁNO

Den, měsíc a rok narození	7. května 1912
Místo narození	Dědkov č. 20.
Jméno a příjmení dítěte	Žofie Halásková
Pohlaví	ženská
Státní občanství	čsl.
Jméno a příjmení, den, měsíc, rok, místo narození, povolání a bydliště otce, jména a příjmení jeho rodičů	František Halásek, nar. 7. 11. 1878, domkář v Dědkově, otec Tomáš Halásek a Josefína Šebková
Jméno a příjmení, den, měsíc, rok, místo narození, povolání a bydliště matky, jména a příjmení jejích rodičů	Marie rozená Kubišová, nar. 19. 11. 1879, dělnice v Měříni, matka Jana Kubiše a Kateřiny rozené Haláskové
Poznámky	čsl. x státní 7. 5. 1929 a Josefína Ticháček

Předseda: _____
 V Měříni dne 26. srpna 1912

Mín. vnitr. - úřední ústředny - U 01 - 109-50 Patří se třetí. Čís. sč. 3201/A

Rodný list prababičky

3.1 *Mládí Prababičky*

Prababička měla dva sourozence. Sestra se jmenovala Marie a bratr Tomáš. Měla s nimi velice vřelí vztah, což jsem se mohl dočíst v deníčku prababičky, který si během života vedla. Ke vzpomínkám zapsaným v deníčku, se vždy ráda vracela a vyprávěla svým vnoučatům. Rodinné alba, památničky si uchovala, až do svého stáří. Byli pro ni pokladem. Milovala poezii, kterou v deníčku vždy okrášlila malbou, což mě ujistilo, že krásně a velice ráda malovala.

Povinnou školní docházku absolvovala v nedalekém Blízkově. Ráda vzpomínala na léta prožité se spolužáky a kamarády. Ve svých 15 letech se v deníčku loučí se školou slovy.

*„ Dnes naposled a v hrudi dech se tají,
dnes naposled mne hostí školní chrám.
Dnes slzám žalu téci nebráním,
vždyť naposled dnes škola nás pojí,
v ten jediný tak svorný milý kruh.
Zde tužili jsme k práci sílu svoji
kde žehnával nám milý Bůh.*

*Ten obraz milé školy půjde se mnou
a provázet mne bude v žití ráj.
Vždy vracet zas se budu zpátky
a budu vzpomínat jen s žehnáním na blahý čas na zlatý školní chrám.“*

V Blízkově 28.června 1927

3.2 *Život v Nyklovicích*

23.října v roce 1939 se prababička ve svých 27-mi letech provdala za Josefa Tichého z Nyklovic. Se svým manželem vychovávali dvě děti. Prvně rozená byla dcera Marie a syn Josef se narodil o dva roky později. Celá rodina si vždy pomáhala v hospodaření, jak na poli, tak i v práci kolem dobytka. Měla ráda, když lidé drželi pospolu. Vždy se těšila, na dlouhé zimní večery, kdy se lidé scházeli při draní peří v příbytcích lidí. Povídáním o životě, zpěvem a veselými historkami, nabírali síly, které vždy byly potřeba. S láskou, chodívala na bohoslužby do místní kaple, kde načerpala sílu a elán do dalších dní.

Prababička se svoji rodinou

*Prababička s manželem
Josefem*

4 Život vykonavatele atentátu Jana Kubiše - jméno jednoho z našich největších hrdinů protinacistického odboje

Jan Kubiš, jak jsem se zmiňoval již výše, byl vzdálený příbuzný s moji prababičkou. Narodil se 24.6. 1913 v Dolních Vilémovicích v okrese Třebíč. Jeho otec František Kubiš, byl chudý obuvník šijící pro třebíčskou továrnu. Matka Kristina mu zemřela, když mu bylo šest let. Vdovec František se v roce 1920 znovu oženil. Pro stále rozrůstající rodinu byl brzy dům ve Vilémovicích příliš malý. Sedmiletého Jana si proto vzali k sobě sourozenci jeho matky, kde Jan zůstal do svých 14-ti let.

Rodný dům Jana Kubiše v Dolních Vilémovicích

Voják Jan Kubiš

4.1 Voják, který plnil rozkaz

Po ukončení školní docházky pracoval převážně v zemědělství a v říjnu 1935 byl povolán k výkonu základní vojenské služby v Jihlavě. Byl zařazen do poddůstojnické školy a dosáhl hodnosti desátníka. Po ukončení základní vojenské služby působil v hodnosti četaře jako velitel družstva v Hranicích. V období branné pohotovosti státu v roce 1938 zastával funkci zástupce velitele čety v lehkých opevněních na Opavsku. Po okupaci českých zemí byl demobilizován, vrátil se do svého rodiště, kde pracoval jako topič v místní cihelně.

V červnu 1939 se rozhodl pokračovat v boji a odešel ilegálně do Polského Krakova. Polsko nebylo pro něj perspektivní zemí, a tak na polské lodi Chrobry se dostává do Francie. Zde bylo jedinou možností cizinecká legie. V červnu 1940 se účastnil bojů na severu Francie. Za statečnost mu byl udělen francouzský válečný kříž. Po porážce s Francií, byl s dalšími československými vojáky převezen do Velké Británie. 9.prosince 1940 byl dekorován prezidentem Benešem, kdy ke státnímu svátku 28.října obdržel československý válečný kříž.

Plukovník Jan Kubiš byl příslušník československé zahraniční armády, hrdina protinacistického odboje a jeden z parašutistů, který úspěšně splnil rozkaz provést útok na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha.

18.června 1942, byl Jan Kubiš spolu se svými druhy vypátrán, za přispění zrádce z vlastních řad. Byl smrtelně zraněn a na následky vykrvácení umírá.

Jan Kubiš nebyl autor plánu na atentát, byl to voják, který plnil rozkaz.

vrak automobilu - poničen granátem

5 Nacistická odplata

„Já s mým úkolem budu vydán smrti a nevím, zdali vyvážnu“. (Jan Kubiš - dopis na rozloučenou, Anglie, 27.prosince 1940)

Jan Kubiš netušil, že bude vydáno smrti také část jeho rodiny.

Smrtí Jana Kubiše a jeho identifikací zrádcem Čurdou začalo drama v jeho široké rodině. Bylo postupně zatčeno 250 lidí, a to až po 10-sáté koleno rodu. Začalo velmi smutné období. Moje prababička měla být vzdálená příbuzná vykonavatele atentátu. Moje prababička byla 9-té pokolení rodu. Vždy vyprávěla se slzami v očích, jak v roce 1942 od provedení atentátu na Heydricha, bylo mnoho českých lidí zavřeno a popraveno. S touto souvislostí i ona s pradědečkem a jejich dvouletou dcerou Marií, byli odvezeni do koncentračního tábora v Terezíně.

Když si pro ně gestapo přijelo do Nyklovic, odvezli je nejdříve do Třebíčské věznice, kam se všichni ostatní zatčení sjížděli. Některé zatčené svázeli vlakem a autobusy již dříve. Pomyšlení, že dříve ve věznici byli věznění špatní lidé a nyní lidé nevinný s dětma, byl pro prababičku strašný pocit. S Třebíče odjeli dvěma autobusy do Prahy, kde jim odebrali děti a nikdo nevěděl kam. To byl srdcervoucí okamžik, říkala.

Na večer přijeli do Terezína, kde prožívali hrozné chvíle strachu a co se bude jenom dít. Když viděli řidiče autobusů, jak jsou smutní, tak věděli že jdou na smrt. Dále prababička nechtěla o tom nikdy mluvit. To každý ví, že to nebylo lehké. Manžela oddělili a nic osobě nevěděli. Přitom byli několik desítek metrů od sebe.

Po dvou měsících je i s dvouletou dcerou na milost propustili. Blízké příbuzné tam zůstali a prababička nevěděla, kde je popravili. „Vždyť i oni za nic nemohli!“, říkala z vyprávění.

Na dvouleté dceři Marii, prováděli fašisté v Terezínských ústavech pokusy. Zážitky měly doživotní následky na jejím psychickém zdraví.

Tereziánská pevnost

5.1 Návrat domů

Když jeli domů, netušili že je čeká spáleníště. V Praze u příbuzných se dověděli, že jejich celá hospodářská usedlost byla zničena požárem.

Požár vypukl 11.září, asi o půl páté odpoledne. Ten se velmi rychle rozšířil, neboť nebylo nikoho doma a lidé byli většinou na polích. Teprve po značném vzplanutí zpozorovali lidi požár a ujali se záchranných prací. Záchrana byla téměř marná. Veškerá úroda a zařízení lehla popelem. V poslední chvíli byl dobytek zachráněn. Nejdříve okenní otvor u chléva byl protlučen a zvětšen do té míry, aby se tudy dobytek dostal ven. Když se prababička s rodinou vrátila z vězení z Terezína, tak příznivé zimní počasí, jim umožnilo spravit svůj domov do té míry, aby se tam mohli ještě v zimně nastěhovat a do chlévu přivést dobytek. Bylo to velké neštěstí, moc práce a strádání. Postupně se ze všeho vzpamatovali.

Hospodářství mé prababičky

Fotografie statku z 90.let

5.2 Další osud prababičky

Prababička musela být statečná žena, protože dva měsíce po příjezdu z Terezína se jí narodil syn Josef – můj dědeček. Prababička byla odvezena do terezínské věznice v sedmém měsíci těhotenství.

Syn Josef a dcera Marie

Manžel prababičky zemřel náhle roku 1972 ve svých 67 letech.

Manžel Josef

Tragická smrt dcery Marie, byla pro prababičku další osudovou ranou. Zemřela mladá v 36 letech.

Dcera Marie

Prababička, vždy říkala: „Život je nejdražší poklad. Kéž by všichni lidé na celém světě mohli žít v míru, svornosti a byl by život krásný“.
Moje prababička umírá ve svých 81 letech, roku 1993.

*Prababička
Žofie*

6 Závěr

Mou bakalářskou práci jsem vypracoval z důvodu toho, abychom přiblížil osud ženy, kde je už méně známo, s jakou silou dopadla pomsta nacistů na nevinnou a do atentátu nijak nezapojenou její rodinu. Velice bylo smutné poslouchat vyprávění mých rodičů, o těchto hrůzných činech. Je ovšem nutno říci, že nikdo z pamětníků nezná přesně zákulisí těchto událostí. Tyto vzpomínky už asi zůstanou navždy tajemstvím.

7 Přehled použitých zdrojů

[1] Jan Kubiš. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2020, 31. 5. 2020 [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Kubi%C5%A1

Kronika obce Nyklovic

Jiří a Marie Ocáskovi

Pamětníci z Nyklovic

Česká televize – dokument Josef a Marie z roku 1992

Deník Žofie Tiché

Fotografie z rodinného alba